

KÍSÉRLET AZ ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR GYŰJTŐKÖRÉNEK ÚJRAFOGALMAZÁSÁRA

(Előzetes változat a könyvtárközi egyeztetéshez)

Zsigmond Balassa

Országos Műszaki Könyvtár

A tudomány és a technika fejlődésének lényeges mozgatói a magas színvonalú tájékoztatási és szakkönyvtári szolgáltatások. Különösen érvényes ez a megállapítás a kis országokra, így hazánkra nézve is. Az információk és szakkönyvtári szolgáltatások színvonalának emelése növeli annak esélyeit, hogy a tudomány, a műszaki és a gazdasági élet területén a fejlett országokhoz képest mutatkozó elmaradások – „rések” – mielőbb eltűnjenek. Ezért kell igen nagy gondot fordítanunk az Országos Műszaki Könyvtár (OMK) gyűjtőkörére, amely tematikai, „gyűjtésmélységi”, kiadványfajta szerinti és nyelvi szempontból határolja körül beszerzési gyakorlatunkat, s mint ilyen, országos és intézményi szakkönyvtári feladataink megfelelő teljesítésének első előfeltétele. A következő feltétel – a gyarapítási döntések előkészítésébe fektetett műszaki–természettudományos szaktudás – erre épül rá, ami azt jelenti, hogy optimális voltában is csak akkor produkálhat megfelelő eredményeket, ha a gyűjtőkörrel minden „rendben van”. A harmadik, már nem tőlünk függő feltétel, a mindenkor pénzügyi–devizális ellátás felhasználási hatékonyságának mértéke, az előző kettő függvényében alakul ki.

Az OMK gyűjtőkörére vonatkozó általános iránymutatások

Gyűjtőkörünket elsősorban az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár (OMIKK) „tematikai érdekeltsége” és tájékoztatási funkciórendszere – mindkettő még általános megfogalmazásában is rendkívül összetett – határozza meg. Nevezetesen az, hogy az OMIKK

„– a hazai szakmai információs rendszer keretében, illetve a nemzetközi információs rendszerek tagjaként – a műszaki tudományos és termelési tevékenységek alapját képező természettudományi, valamint

műszaki–gazdasági és más alkalmazott gazdasági információkkal lássa el mindazokat a személyeket és intézményeket, amelyeknek és akiknek tevékenységük ellátásához ezekre az információkra szükségük van” (Javaslat az OMKDK* távlati fejlesztési tervére. Bp. 1975.),

ami a felhasználói körök szerinti meghatározásban így rétegződik:

- a kutatás–fejlesztés irányítási információellátása;
- a széles műszaki rétegek – mindenekelőtt a kutatást–fejlesztést végrehajtók – műszaki információellátása (Az OMIKK módosított fő feladatai és szervezete. 2. átdolg. kiadás, Bp. 1983.).

A gyűjtőkör általánosabb meghatározói közé tartoznak még az országos könyvtárügyi alapjogszabályok: a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1976. évi 15. sz. törvényerejű rendelete (12. és 13.§.), illetve a tvr. végrehajtására kiadott 17/1976. (VI. 7.) sz. minisztertanácsi rendelet. Ezek az országos szakkönyvtári kötelezettségeket, valamint azokat a könyvtárközi együttműködési és feladat-megosztási előírásokat tartalmazzák, amelyek a korunkat jellemző „információrobbanás” körülményei közepette próbálják a szakirodalmellátás megfelelő szintjét szervezési elvek érvényesítésével az országon belül biztosítani.

Gyűjtőkör-meghatározások 1980-ig

A legjelentősebb hazai könyvtárak – ezen belül az OMK – gyűjtőkörének meghatározására, valamint ezáltal a gyűjtési együttműködés kialakítására eddig is több

* Az intézmény régi nevének (Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ) rövidítése, melyet a hivatkozott dokumentumok címében való előfordulásaihoz szükségképpen használunk kell.

kísérlet történt. A ránk vonatkozók közül az alábbiakat érdemes megemlíteni:

- 1965: *Könyvtári Minerva* (Fel. szerk. Faragó Lászlóné). Ez az OMK vonatkozásában a főgyűjtőkört részletezi, a mellékgyűjtőköröket azonban csak általánosságban adja meg.
- 1969: *Szakirodalmi kalauz* (Pataki–Bereczky). Az OMK vonatkozásában csak a mellékgyűjtőköröket írja le, a főgyűjtőkörrel nem beszél. (Ennek oka, hogy az akkor folyt gyűjtőkör szabályozási munkálatok a műszaki szakterületekig nem jutottak el.)
- 1980: *Az OMK szervezeti és működési szabályzata* (tervezet). A főgyűjtőkört csak általánosságban, a mellékgyűjtőköröket közepesen részletezve rögzíti. Ezzel szemben aprólékosan adja meg a gyűjtendő dokumentumtípusokat.
- 1980: *A Könyvtárak Központi Nyilvántartása* számára megadott gyűjtőkör. Ebben – táblázatos formában – megtalálható a teljes gyűjtőkör, de a fő- és mellékgyűjtőkörök elkülönítése nélkül. Minden témára (80 természettudományi, műszaki és gazdasági „ismerettartomány”) jelölve van a gyűjtés mélysége, külön a hazai és külön a külföldi irodalom vonatkozásában. A leírás témától függetlenül sorolja fel a gyűjtendő dokumentumok nyelvét.

A fentiekből következik, hogy az OMK gyűjtőkörének újrafogalmazása során az eddigi kísérletek összegezéséből kell kiindulnunk.

A gyűjtőkör továbbfejlesztése során tekintetbe vett tényezők

A továbbfejlesztés érdekében többféle megközelítéssel kell élnünk. Úgy véljük, hogy mindenekelőtt a következő – részben különféle dokumentumokban található – tényezőkre kell figyelemmel lennünk:

1. Javaslat az OMKDK távlati fejlesztési tervére 1976–1990 (Bp. 1975.)

Ez elsősorban a gyűjtendő dokumentumtípusok és információhordozók körében javasol – néhol vitatható – hangsúlyeltolódásokat (a kutatási jelentések és nemzetközi szervezetek anyagainak növelendő beszerzési üteme; a tankönyv jellegű és átfogó témákkal foglalkozó monográfiák gyűjtésének csökkentése; a kutatási jelentésekhez közel álló speciális monográfiák, kongresszusi kiadványok, cikkgyűjtemények, referenz állomány, adattárak beszerzésének bővítése). Rámutat arra, hogy a mikro- és mágnesszalagos információhordozók gyűjtését kell intenzíven növelni.

2. OMKDK ötéves terv 1981–1985 (Bp. 1981.)

Lényeges eleme, hogy a gyűjtőkör tartalmi javítását (az eddigi nagyságrend megtartásával) a népgazdasági és KF célokkal, a szelektív információterjedés bővülésével és az intézmény információs szolgáltatásainak módosulásával összhangban írja elő.

Földrajzi vonatkozás: a Szovjetunió és az NDK-n kívüli szocialista országok (Csehszlovákia, Lengyelország), a skandináv és a spanyol nyelvterületű országok, továbbá Japán és India irányában számol a gyűjtés kiszélesítésével (főként a kézi-, segédkönyvek és a világnyelvű vezető folyóiratok szintjén).

3. A népgazdasági terv KF-koncepciója

Az OMKDK 1981 és 1985 közötti ötéves terve – mint láttuk – előírja, hogy a gyűjtőkört a népgazdasági és KF-célokkal kell egyeztetni. A magunk részéről az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv keretén belül az 1981–1985 közötti időszakra kidolgozott dokumentumot, az Országos Középtávú Fejlesztési Terv Koncepcióját vettük ehhez alapul. Ez huszonnyolc KF-programot tartalmaz, amelyekből igen sok érinti gyűjtőkörünket. Főként az alábbiak:

- A gépgyártástechnológia kutatási–fejlesztési feladatai
- A gépgyártás általános rendeltetésű alkatrész- és részegység-gyártásának fejlesztése
- A mikroelektronikai alkatrészek, technológiák és alapanyagok kutatása–fejlesztése
- Távközlési berendezések kutatása–fejlesztése, különös tekintettel a rendszerek kialakítására
- Számítástechnikai alkalmazási rendszerek kutatása–fejlesztése
- Az atomerőművek biztonságos üzemeltetését szolgáló kutatási–fejlesztési feladatok
- Anyagtudományi és anyagtechnológiai kutatások

4. A népgazdaság iparfejlesztési céljai

Ezek részben tükröződnek az előző pontban felsorolt KF célokból. Amit jelenlegi gazdasági helyzetünkben hangsúlyoznunk kell: legfontosabb feladatunk a konvertibilis kivitel lendületes növelése, aminek alapfeltétele, hogy termékeink külföldön versenyképesek legyenek. Versenyképességünk növeléséhez szükséges a termelési folyamatok automatizálása, a robottechnika alkalmazása, a termékek és a technológiák munka-, anyag- és energiaigényességének csökkentése az elektronika széles körű felhasználása révén. Mindez kiemeli a mikroelektronikai iparág alapvető fontosságát. (Vö. az MSZMP KB 1983. évi július 6-i határozatával.)

5. A műszaki haladás világtendenciája

A legáltalánosabb, valóban forradalmi változás – miközben pl. a biotechnológia, az anyagtudomány, a

vegyipar és az energetika is szédítő iramban fejlődik – az *elektronika* minden irányú hatása. Ez gyökeresen átalakítja a termelést, a társadalmi és gazdasági életet. Lemaradásunk ezen a téren igen nagy; ezt a felismerést tükrözik az előző pontokban ismertetett népgazdasági, sőt az ennél átfogóbb KST-célkitűzések is. (Vö. a *Magyar Tudomány* 1982. novemberi számával.)

6. Kooperációs tevékenység

Az utóbbi évtizedek információrobbanása és véges anyagi lehetőségeink mindemellett lehetetlenné teszik, hogy országunkban egymagunkban oldhassuk meg a műszaki információszolgáltatás minden feladatát. Ezért már az 1970-es évektől kezdve tudatos gyűjtési kooperációt folytatunk a hasonló feladatkörű intézményekkel. Noha a kooperációs munka központi – művelődésügyi minisztériumi – irányítása a hetvenes évek közepén megszűnt, illetve csak igen vékony szálon futott tovább, a nyugati információs források drágulása mégis sok tekintetben rákényszerítette a könyvtárakat a kooperáció fentmaradására. Az újabb fejlemények (devizahiány és drágulás) e kényszert tovább fokozzák. Jó érdekünk, hogy ezt tudatosítsuk magunkban, és elvszerűen vállalkozzunk a kooperáció korszerű módszerekkel való folytatására. Ez meg is indult a *Műszaki Könyvtári Koordinációs Kör Központi Folyóiratkat Adógsa* létrehozásával. Továbbfejlesztett gyűjtőkörünk közzétételének is az a célja, hogy a gyűjtőköri együttműködés *egyeztetéseken alapuló* tökéletesítéséhez szolgáltsunk alapot. A további lépéseket – erre a közlésre építve – a műszaki könyvtárak koordinációs köri kollégiumában tesszük meg az év folyamán. Külföldi vonatkozásban az NTMIR-tagországok központi műszaki információs intézményeivel és könyvtáraival kialakult együttműködést kell hatékonyabbá tenni.

7. Az OMIKK szolgáltatásaiból következő igények

Minden gyűjtőkörfejlesztési elképzelésünknek összhangban kell lennie az OMIKK hagyományos, ám szüntelenül változó és minőségileg fejlődő *szekunder információszolgáltatásaival* (referálás, szakirodalmi tájékoztatók, témafigyelés stb.). Kurrens folyóiratgyarapításunkat és egyéb irányú gyarapító munkánkat – mint bázissteremtő tevékenységet – e munka igényeihez kell mindenkor hozzáigazítanunk. A szelektív információterjesztési és az online szolgáltatások keltette dokumentumigényeket saját állományból még így sem tudjuk teljesen kielégíteni. Az persze más kérdés, hogy az ilyen kéréseket témakör és forráscím szerint időről-időre elemeznünk kell, mert ebből is hasznos útmutatásokat kaphatunk gyűjtési elveink árnyaltabbá tételére, illetve a külföldre kiküldött másolatkérési hányad csökkentésére.

8. Olvasószolgálati igények

Állományunk témakörök szerinti olvasottságát, illetve az olvasói kéréseket is időnként, a valóságot reprezentáló módszerekkel elemeznünk kell, hogy a műszaki szakemberek különböző csoportjainak igényeit és igényváltozásait minél jobban megismerjük, illetve kielégítsük.

A felsorolt nyolc tényezőtől négyet konkrét – hivatalos – dokumentumok írnak le; ezek kb. 1985–1990-ig hatnak ki gyűjtőkörünkre. Három további tényező a folyamatos visszacsatoláson keresztül a gyűjtőkör dinamikus fejlesztését segíti elő, nem utolsósorban az ötödik pontban megemlített tényező, a világtendencia folyamatos kontrollja mellett. Mindebből következik: a gyűjtőkör meghatározása soha nem lehet végleges érvényű. Ennek ellenére célszerű időnként a „pillanatnyi” helyzet olyatén rögzítése, mint amilyen az *1. mellékletben* található.

A gyűjtőkör, illetve a gyarapítási tevékenység fejlesztését gátló tényezők

Még a legelvszerűbb gyűjtőkörre alapozott állománygyarapító munkának is nagy nehézsége, hogy a tudományos–műszaki élet minőségi „robbanása” az elmúlt 15 évben az információhordozók „árrobbanását” vonta maga után, különösen a nyugati szakirodalom vonatkozásában. A számunkra olyan fontos kézikönyvek és K+F jelentések átlagára pl. kb. nyolcszorosára nőtt ezalatt.

Tekintve gazdasági helyzetünket, a beszerzésre előirányzott keretek korántsem nőttek ilyen ütemben. Ennek eredménye az OMK vonatkozásában az állomány relatív elszegényedése lett. Konkrét adatok minderre a TMT 1983. évi 7. számában (p. 279–281.) és *Dáczér Éva* beszámolójában (Az OMIKK állománygyarapítása: helyzetkép. 1983. Kézirat – megjelenés alatt) olvashatók. Dolgunkat még tovább nehezíti, hogy megrendeléseink zömét csak közvetítő vállalatokon keresztül bonyolíthatjuk le, ami lassítja a folyamatos beszerzést.

Újabbban kezdi éreztetni hatását a szocialista országokkal szemben elrendelt embargó a magas szintű technológiák, illetve a róluk szóló szakirodalom rendelkezésre bocsátása vonatkozásában, ami éppen a számunkra oly fontos elektronikai és rokon tárgyú reportok beszerzését nehezítette meg rendkívüli mértékben.

Mindezeket összefoglalva, ha a gyűjtőkörünk szerinti gyarapítást a felsorolt követelményeknek – a nyolc tényezőnek – megfelelően mennyiségileg fejleszteni akarjuk, nemcsak a beszerzési keretek lényeges emelése volna szükséges, hanem az import korszerűsítése is. Ez azonban – a bevezetőben írtak jegyében – nem ment fel bennünket az állománygyarapítási munka minőségi végzése első előfeltételének, a gyűjtőkörök tökéletesítési kötelezettsége alól.

**Az Országos Műszaki Könyvtár
gyűjtőköre
(Egyeztetés előtti tervezet)**

A *szakterületek* megnevezéseiben – a kompatibilitást szem előtt tartva – a *Könyvtárak Központi Nyilvántartásának* megjelöléséhez igazodtunk, csak indokolt esetekben (pl. kiemelt témák) térünk el tőlük. A *gyűjtési szintek* megnevezésében szintén az iménti nyilvántartás terminus technikusait vettük át, de ezek értelmezését a mi gyűjtési gyakorlatunknak megfelelően feltételül közölnünk kell:

1. Hazai irodalom

- a) „tájékozódási szint” = referenz művek;
b) „teljességre törekedve” = az adott tárgykörbe vágó teljes irodalom, kivéve meghatározott kiadványfajtákat (pl. a disszertációkat a BME Könyvtára gyűjti), illetve meghatározott feldolgozási szinteket (gyermek- és ifjúsági irodalom, efemer broszúra stb.).

2. Külföldi irodalom

- a) „erős válogatással” = referenz művek;
b) „lehetőség szerinti bőséggel” = elsősorban a kutatók és a termelési technológiák fejlesztéséért felelős szakemberek igényeinek kielégítésére törekedve. Ennek egyfelől a hazai szükségletekhez való igazodással, illetve az adott tárgykörök legjobb kiadóinak termésére, kiemelt területeken a prognosztikai és trendtanulmányokra is koncentrálni, másfelől a hazai szakirodalmi termés „fehér foltjait” a lehetőségek szerint megszüntetve kell realizálnia.

A *főgyűjtőkörben* gyűjtésünk szintje általában 1.b) és 2.b) kategóriájú. Ahol ettől (a korábbi gyűjtőkör egyeztetési eredményekre is emlékezve) eltérünk, azt a felsorolásban csillag jelzi, ami azt jelenti, hogy a 2.b) helyett a 2.a) érvényesül a külföldi irodalom vonatkozásában. A „kt” a gyűjtésben kiemelt témát jelöl.

A *mellékgűjtőkörben* a hazai irodalmat sok helyütt az elvi-elméleti megalapozás érdekében és a kötelezpéldány-szolgáltatás előnyeit kihasználva „teljességre törekedve” gyűjtjük. A külföldi gyűjtés – néhány témakör kivételével – általában „erős válogatással” megy végbe. A felsorolásban a csillag azt jelöli, ahol a hazai irodalom gyűjtési szintje a referenz-művekre korlátozódik, a dupla csillag pedig azt, ahol a külföldi gyűjtés „lehetőség szerinti bőségre” törekszik.

Főgyűjtőkör

[51]	Számítástechnikai alkalmazási rendszerek	kt
	(matematikai alkalmazások)	
[620]	Anyagvizsgálat	
	Korrózió	
	Anyagvédelem	
	Energiagazdálkodás, energetika	
[621]	Általános géptan, gépípar	
	Atomtechnika, reaktorteknika	kt

Hőerőgépek (gőzgépek)		
Elektrotechnika		
Mikroelektronikai alkatrészek és technológiák		kt
Villamosenergiaipar, erőművek		kt
Vizierőművek		
Villamosgépek		
Villamosenergia-átvitel		
Elektronika		kt
Híradástechnika		
Távközlési berendezések és rendszerek		kt
Belsőégésű motorok		
Rakétahajtóművek		
Vas- és fémipari technológia		
Raktározás		*
Csomagolás		*
Gépelemek		
Hajtóművek		
Szállítóberendezések		
Anyagmozgatás		*
Gépkenés		
[622]	Bányászat	
[623]	Haditechnika	
[624]	Mélyépítés, alagútépítés	
Hídépítés		
Magasépítés		
[625]	Út- és vasútépítés	
[626/627]	Vízépítés, vízügy, öntözés, vízszabályozás, árvízvédelem	
[628]	Kommunális technika, vizellátás, csatornázás, szennyvíztisztítás stb.	
	Klimatechnika	
	Világítástechnika	
[629]	Földi, vízi járműtechnika, közlekedési eszközök, járművek	
	Légi közlekedés, űrrepülés	
[65]	Szervezés- és vezetéstudomány	
	Üzemszervezés, ipargazdaság, vállalatgazdaság	
[654]	Távközlési berendezések és rendszerek (üzemeltetés)	kt
[658]	Gyártástechnológia	kt
	Karbantartás	
[66]	Vegyipar	
	Anyagtudomány	kt
	Anyagtechnológia	kt
[661]	Gyógyszergyártás	*

[663/664]		[389]	
Élelmiszeripar	*	Mértékügy	
Biotechnológia	kt	[5]	
[665]		Természet, természetvédelem	
Ásványolaj- és földgázipar		Környezetvédelem	
[666]		[51]	
Szilikátipar, üveg, kerámia, zománc	*	Mátrixszámítás	
Építőanyagipar	*	Geometria, ábrázoló- és differenciál-geometria	
[669]		Matematikai analízis	
Kohászat, fémek és ötvözetek	kt	Operátor-számítás	
[67/68]		Differenciálegyenletek és egyenlet-	
Könnyűipari technológia általában	*	rendszerek	
Faipar	*	Valószínűségszámítás	**
Bőripar	*	Közelítő módszerek	
Textilipar	*	Matematikai programozás, operációkutatás	**
Gumi- és műanyagipar		[52]	
[681]		Csillagászat	*
Finommechanika		Geodézia	*
Műszeripar		Térképészet	*
Számítógéptudomány, számítástechnika,		[53]	
gépi adatfeldolgozás		Kvantumelmélet	
Számítógépek és rendszerek	kt	Mechanika	
Automatizálás, irányítástechnika	kt	Akuszтика	
Sokszorosító gépek, nyomdaipari		Optika	
berendezések		Hőtan	
[682/687]		Elektromosság	
Kovácsipar	*	Szilárdtest-fizika	**
Lakatosipar	*	Atomfizika	
Bútor- és kárpitosipar	*	[54]	
Bőrfeldolgozás	*	Általános kémia	
Cipőipar	*	Fizikai kémia	
Ruházati iparok	*	Analitikai kémia	
[69]		Szervetlen kémia	
Építőipar	*	Szerves kémia	
Építésgépészet		Kristálytan	
Fűtéstechnika		Ásványtan	*
		[55]	
		Geológia	*
		Kőzettan	*
		Fizikai földrajz	*
		Gazdasági földtan	*
		Általános hidrológia	*
		[57]	
		Biokémia, biofizika, molekuláris	*
		biológia	
		Mikrobiológia	*
		[61]	
		Balesetvédelem	*
		Gyógyszerészet, gyógyszeratan	*
		Egészségügyi technika	
		Orvosi műszerek	
		[62]	
		Technikatörténet	
		[63]	
		Mezőgazdasági gépek	
		Agrotechnika	*
		[64]	
		Háztartás, ételkészítés, lakberendezés,	
		divat	*
		[65]	
		Nyomdászat, könyvkiadás, könyvkereskedelem	
		Ipari formatervezés	*
		Kereskedelem, kereskedelmi technika,	
		szolgáltatások	*
		Tömegkommunikáció, közvéleménykutatás	*
		Információ, tájékoztatás	

Mellékgyűjtőkör

[0]	
Tudomány és szellemi munka,	
tudománypolitika, tudományszervezés	*
Innováció	
Dokumentáció	
Szabványosítás	
Informatika	
Könyvtárügy	
Nemzetközi szervezetekről szóló	
dokumentumok	*
[1]	
Pszichológia	*
[31]	
Statisztika	
[33]	
Közgazdaságtudomány	
Gazdaságpolitika	
Piacutatás	*
Külkereskedelmi külgazdasági kapcsolatok	*
Világ gazdaság	
[34]	
Munkajog	*
[355/359]	
Hadtudomány, honvédelem	*
[36]	
Társadalombiztosítás	*

- [689]
Barkácsolás
[71]
Területrendezés, városépítés,
urbanisztika
[72]
Építőművészet, műemlékvédelem *
[77]
Fényképezés *
[92]
Életrajz, biográfia, memoárok *

A gyűjtőkör további jellemzői

a) A gyűjtés nyelvterületei:

- elsősorban: magyar, angol, orosz, német és francia (nemcsak anyanyelvi országaikból!);
- másodsorban: olasz, spanyol;
- harmadsorban (lexikális szinten): lengyel, cseh, román, bolgár, szerb-horvát, finn, svéd, japán és eszperantó.

b) A beszerzendő kiadványtípusok

Referenz művek (kézikönyvek, enciklopédiák, lexikonok, szótárak, táblázat- és képlettárak, bibliográfiák, referáló- és indexművek), monográfiák, kutatási jelentések, valamint az adott szakterületek alapvető tanulmánygyűjteményei, folyóiratai, egyéb időszaki kiadványai és sorozatai.

c) Adathordozók

Nyomatott művek, mikroképes adathordozók, mágnesszalagok és gépiratok (fordításmásolatok).

ZSIGMOND Balassa: Kísérlet az Országos Műszaki Könyvtár gyűjtőkörének újrafogalmazására

Az országos és intézményi szakkönyvtári feladatok ellátásának, a színvonalas információszolgáltatásoknak egyik alapfeltétele, hogy az Országos Műszaki Könyvtár gyűjtőköre megújuljon. 1980-ig négy említésre méltó kísérlet történt az OMK gyűjtőkörének meghatározására. Ezekből kiindulva és a legújabb követelmények szem előtt tartásával készült el az OMK teljes gyűjtőkörének a cikk mellékletében közreadott tervezete. A szerző ismerteti a gyűjtőkör továbbfejlesztése során tekintetbe vett szempontokat, kitérve a gyarapítás fejlesztését gátló tényezőkre.

* * *

ZSIGMOND, B.: Attempt to revise the acquisition subjects of the National Technical Library

The appropriate fulfilment of national and institutional objectives in library and information services requires the revision of the acquisition subjects of the National Technical Library, Hungary. Up to 1980 four

attempts have been made to determine the subject scope of the Library's acquisitions. Based on these past versions and on the latest needs the full scope of the acquisition subjects has recently been developed which is published in the Appendix. The aspects considered during the new revision as well as factors hindering the development of acquisition are discussed.

* * *

ЖИГМОНД, Б.: Попытки Государственной технической библиотеки по реорганизации своей тематики комплектования

Одним из условий выполнения заданий в государственных библиотеках и библиотеках различных организаций, качественного информационного обслуживания является реорганизация тематики комплектования Государственной технической библиотеки (ОМК). До 1980 года в ОМК проведены 4 значительные попытки по определению тематики комплектования. Исходя из этого, а также учитывая новые требования, разработан проект ОМК о полной тематике своего комплектования, который приводится в приложении к статье. Автор знакомит с теми аспектами, которые были учтены в процессе развития тематики комплектования, останавливается на факторах, препятствующих этому развитию.

* * *

ZSIGMOND, B.: Ein Versuch zur Neuformulierung des Sammelkreises der Ungarischen Technischen Zentralbibliothek

Eine Grundvoraussetzung der Erfüllung ihrer Aufgaben als nationale Fachbibliothek mit institutionalen Befugnissen und der Besorgung von niveauvollen Informationsdienstleistungen ist eine Erneuerung des Sammelkreises der Ungarischen Technischen Zentralbibliothek. Zur Neuformulierung des Sammelkreises wurden bis 1980 vier erwähnenswerte Versuche unternommen. Diese und die neuesten Anforderungen vor Augen haltend wurde der als Beilage des Artikels publizierte Entwurf des gesamten Sammelkreises von OMK fertiggestellt. Verfasser gibt die im Laufe der Weiterentwicklung des Sammelkreises in Betracht genommenen Aspekte bekannt und er erwähnt auch die Faktoren, die als Hemmschuhe der Bestandserweiterung wirken.

* * *